

envisagéieren: wann eng gutt Iddi vun der Op-positioun kënnt, fir déi opzegräifen.

Wat elo kee Präzedenzfall därer sinn, dat ass just d'Prozedur! Mir maachen dat haut mat. An ech mengen, mir hunn Delaie fir eng gutt parla-mentaresch Aarbecht. Mir erkennen och als ADR un, datt een an enger Situatioun wéi där heiter muss kënne séier schaffen. Ech mengen, dat ass hei elo d'Prioritéit. Dofir maache mir dat hei elo mat.

Ech wëll awer och kloer am Numm vun der ADR soen, datt déi Delaie, déi mer haut hei gesinn, kee Präzedenzfall wäerte si fir d'Zukunft vun der parlamentarescher Aarbecht hei am Haus.

Dat gesot, ech gi gär den Accord vun der ADR. A villmools Merci nach eng Kéier all deenen, déi gehollef hunn, dësse Projet esou séier fäerdeg ze maachen, wéi et elo ebe méiglech war.

Merci!

► **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Kartheiser. Dee leschten ageschriw- wene Riedner ass den honorabelen Här Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Sven Clement (*Piraten*)**.- Merci, Här President. Och Merci dem Rapporteur Marc Angel fir deen exzellente mëndlechen awer och schréffleche Rapport, deen eis jo, wéi meng Virriedner gesot hunn, relativ kuerzfristeg zou- gaangen ass an dee mer dunn och relativ kuerzfristeg hu missen traitéieren.

Mir hoffen, datt no dësem Brexit-Chaos erëm e bësse méi Rou an d'parlamentaresch Aarbecht kënnt an et doduerjer och méiglech gëtt, dann an deenen Delaie, déi mer eis jo selwer ginn hunn, erëm parlamentaresch Aarbecht ze ma- chen, fir esou eben Haselegkeeten ze verhën- neren. Ech mengen, et gehéiert zur Demokra- tie, datt ee sech och mat Texter kann eng gewëssen Zäit auserneesetzen, datt mer do e bësse Safeguards agebaut hunn. Nichtsdesto- trotz markéiere mer och eisen Accord fir dësse Projet.

► **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert. Här Ausseminister Jean Asselborn, et ass un lech.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Jean Asselborn, *Ministre des Affaires étrangères et européennes***.- Merci, Här President. Och ganz kuerz vu menger Säit: Vläch den Ënnerscheid tëschent dem brit- tesche Parlament an dem Lëtzebuerger Parla- ment, Här Wiseler, ass jo deen, dass d'Lëtze- buerger Parlament Meeschter ass iwwer seng Agenda, während a Groussbritannien ass dat e weineng anescht. Do ass et d'Regierung, déi d'Agenda fixéiert. An ausnamsweis, wéi dat elo de Fall ass, ka jo d'Parlament selwer Initiativen huelen, wéi bei deenen aacht indikative Votten, déi aacht, déi allerdéngs gëschter ... also déi allerdéngs zu nääsch gefouert hunn.

Bon, ech wëll vläch ganz, ganz kuerz aus menger Siicht soen, wéi een elo ka mengen, dass et géif weidergoen. Fir d'Éischt, kee Mënsch weess, wou a weini Kloecheit ka ge- schafe ginn. Dir hutt gesinn, gëschter bei deenen aacht Votte war et aachtmol neen. Déi zwee Votten, déi am nooste bäi waren, waren en zweete Referendum an d'Zollunioun.

An Der wësst jo och, dass et d'Iddi ass vum brittesche Parlament, wann dës Woch den Accord net gestëmmt gëtt, fir e Méindeg do- madder virunzefueren an ze kucken e Méindeg, ob se op engem vun deenen aacht Punk- ten da kéinten eng Majoritéit kréien.

Dir wësst, wat ofgemaach ass am Conseil euro- péen mat de Britten, an dat decidéiert ginn ass vun europäescher Säit, dass dës Woch misst den Accord gestëmmt ginn. Wann dës Woch den Accord gestëmmt gëtt, dann ass den 22. Mee jo deen Datum, wou dann de Brexit géif a Kraaft tueden. Allerdéngs, ob dës Woch ka ge- stëmmt ginn oder wäert gestëmmt ginn, dat steet nach an de Stären.

Et ass esou, dass et do zwee Problemer gëtt. Dat eent, dat ass de Speaker. Dee seet nach ëmmer, an en huet dat och gëschter nach eng Kéier gesot, dass en net mengt, dass en neit Element do wier. Här Etgen, deen huet nach méi ze soe wéi Dir, an Dir hutt scho vill ze soen.

(*Hilarité*)

Voilà! An duerfir ass dat ee Punkt.

Mä dee wichtigste Punkt ass natierlech deen: Wou kommen déi 320 Stëmme hier, déi ge- braucht ginn? An Dir wësst jo och, dass gëschter vun der nordirescher Säit kloer gesot

ginn ass, dass si sech net kéinte mat deem Deal, deen ausgehandelt ginn ass, ufrënnen.

Bon, wann also elo dës Woch net géif ge- stëmmt ginn, wat vläch probabel ass, e Méindeg vläch eng aner Solution da géif eraus- kommen am Parlament, da si mer natierlech an der Logik vum 12. Abrëll. Dat heescht, virum 12. Abrëll muss Groussbritannien der Europä- scher Unioun soen, wat se wëllen.

An da gëtt et menger Meenung no nëmme méi dräi Méiglechkeeten:

Dat eent ass, si soen: „Mir zéien de Brexit zrëck.“ Dat gleewen ech net.

Dat Zweet, dat ass, dass se soen: „Mir sinn am No-Deal.“ Et gëtt also keen Deal; wat natier- lech muss verhënnert ginn.

An dann dat Drëtt, dat wier eventuell, dass se géife soen: „Mir hunn eng Ursaach, fir et ze verlängeren.“ Zwee Argumenter kéinten do ge- braucht ginn. Dat eent, dat sinn Neiwhalen an dat anert ass eben en zweete Referendum.

Bon, dat heescht, mir sinn do elo nach an enger grousser Inconnue. Wa mer zum 12. Abrëll kommen, da ginn ech dovunner aus, dass dann och e Conseil européen stattfënt. An da muss natierlech gekuckt ginn, ob déi Propositionen, déi gemaach gi vun de Britten, ob do eng Unanimitéit ass an Europa, fir dat unzehuelen.

Sou! Fir de Projet hei géif ech mengen, dass den Här Angel dat wéi ëmmer gutt gemaach huet an dass Dir och hei an der Chamber op de Majoritéitsbänke wéi op den Oppositions- bänke matgeholf hutt, well et geet jo hei net ëm d'Regierung, et geet ëm d'Securitéit vun de Bierger, déi hei liewen.

An ech géif vläch dem Här Wiseler ganz kloer soen, dass mer natierlech d'Reciprocitéit wël- len. An d'Reciprocitéit ass jo och eppes, wat ausgeschafft ginn ass vun der Kommissioun mat de Britten. Déi Konditiounen, déi d'Britten den Europäer a Groussbritannien stellen, si keng schlecht, se gi souguer heiansdo méi wäit wéi eis, mä dat ass och natierlech eng ... dat kéint och Strategie sinn.

An alles, wat, wann et zu engem No-Deal kënnt, iwwert d'Reciprocitéit ze soen ass, gleeft mer, do ass d'Regierung prett, fir mat lech ze diskutéieren, wéi dat evoluéiert. Ech mengen, mir hunn ... An deem Projet de loi hei, deen Der guttgeheescht hutt, ass alles dran, fir deene Leit, déi hei usäseg sinn, d'Liewen esou einfach wéi méiglech ze maachen.

Vläch eng Zousazinformatioun nach derbäi: Dat ass déi, dass mer d'nächst Woch all brit- teschem Bierger hei, ech mengen, et sinn der 4.600, e Brëif schreiwen. Et si vläch Leit, déi nach keen Internet esou hunn, wéi mir dat alles hunn, oder keen Handy hunn, wéi mir een hunn - dat gëtt et anscheinend nach. Mä mir maachen e Brëif u jiddwereen a mir soen nach eng Kéier, wat se maache sollen, fir dass se alle- guerten un dee Pabeier kommen, dee se brauchen.

Bon, mir müssen also elo ofwaarden. Mir hoffe jo, dass mer nach zu engem Accord kommen. An da wësst Der, dann hu mer déi Iwwer- gangszäit vun zwee Joer. Dann dierft kee Pro- blem sinn.

Merci.

► **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Ausseminister. D'Diskussioun ass domat ofgeschloss.

Mir kéimen dann zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7412. Den Text steet am Docu- ment parlementaire 7412^a.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7412 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséin- lech Stëmme. Duerno de Vote par procura- tion. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7412 ass mat mat 60 Jo-Stëm- men ugehol.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par Mme Diane Adehm), Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(*Assentiment*)

Dann ass et esou decidéiert.

3. 7426 - Projet de loi relative à des mesures à prendre en relation avec le secteur financier en cas de retrait du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord de l'Union européenne et modifiant :

1° la loi modifiée du 13 février 2007 relative aux fonds d'investissement spécialisés et

2° la loi modifiée du 17 décembre 2010 concernant les organismes de placement collectif

Den nächste Punkt, dat ass de Projet de loi 7426 iwwert d'Aféiere vun Iwwergangs- mesuren am Fall vun engem Brexit ouni Deal am Beräich vun de Fongeninvestisementer. D'Riedezäit ass och hei nom Basismodell fest- geluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Laurent Mosar, den Här Fernand Kartheiser, den Här Roy Reding an den Här Sven Clement.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Finances et du Budget

► **M. André Bauler (DP), rapporteur**.- Här President, villmools Merci. Wann een déi lescht Stonne suivéiert huet an dat gesinn huet, wat zu London geschitt ass bezéiungsweis net ge- schitt ass no deene sëllegen Alternativen, déi se do am Parlament presentéiert kruten, dann hunn ech mech perséinlech u meng Quatrième erënnt, wou mer den „Der abenteuerliche Simplicissimus“ studéiert hunn, näämlech den Hans Jacob Christoffel von Grimmelshausen, deen den „Simplicius Simplicissimus“ geschiw- wen huet. Deen huet ee markant Zitat ge- präägt, näämlech: „In dieser Welt gibt es nichts Beständigeres als die Unbeständigkeit.“ An dat passt wierklech wéi d'Fauscht op d'A, och hei am Kontext vum Brexit. A well dat esou ass, si mir haut alt erëm eng Kéier no dem Rapport vum Här Angel opgeruff ze legiferéieren als Lëtzebuerger Parlament.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, no de sëllege Projeten zum Brexit, déi mer gëscht a virgëscht op dëser Plaz gestëmmt hunn, kënnt dann haut dee leschte Projet fir dës Woch un d'Rei. Et handelt sech ëm e weidere Projet zum Finanzsektor. D'selwecht wéi beim Gesetzesprojet 7401 steet och hei d'Stabilitéit vun de Finanzmäert an de Schutz, d'Protek- tioun vun den Investisseuren un éischer Stell.

Et ass wichtig, dat ze ënnersträichen. En Aus- tritt vun engem Memberstat aus der Europä- scher Unioun ass et nach net ginn. Mir bewe- gen eis hei op komplett onbekanntem Terrain a mir wëssen net, wat dësen Austrëtt fir Kon- sequenze mat sech brénge wäert. Aus deem Grond gëtt et och kee Schema an et gëtt och keng Virlag vun der Kommissioun, wéi d'Län- ner sech verhalte sollen, wéi se hir Gesetzge- bunge gestalte sollen, wéi se also legiferéiere sollen, fir d'Repercussione vum Brexit opze- fänken.

Mir musse selbstverständlech all noutwendeg Moossnamen huelen, fir de Schued esou gutt et geet, esou gutt wéi méiglech ze begrenzen an d'Stabilitéit vum Finanzsektor ze garan- téieren.

Ech denken, den Här Finanzminister huet scho virgëschter kloer erkläert, wéi den Historique vun den Evenementer an de leschte Wochen a Méint war a firwat d'Regierung esou virgaan- gen ass, wéi se et dann elo finalement ge- maach huet.

► **Une voix**.- Très bien !

► **M. André Bauler (DP), rapporteur**.- De Gesetzesprojet vun dësem Dënschdeg gëtt der CSSF an dem Commissariat aux assurances éischer generell d'Méiglechkeet, de Finanz- betriber et ze erlaben, hir Servicer fir maximal 21 Méint virun zu Lëtzebuerg unzibidden, fir dass se kënne Kontrakter ausféieren, déi virum Austrëtt vu Groussbritannien aus der Europä- scher Unioun ofgeschloss goufen.

Deen heite Gesetzesprojet gesäit nach méi spe- zifesch Mesurë fir d'OPCen, also d'Organismes de placement collectif vir. Mam Austrëtt vu Groussbritannien kann et näämlech geschéien, dass verschidden Aktivae vu Fongen net méi konform zu deene Kritäre sinn, déi se müssen erfëllen, fir eben an de Panier vun dësen Invest- mentfongen ze kommen.

Dëst muss net absichtlech geschéien. A ver- schiddene Fäll kann eleng d'Tatsaach vum Aus- tritt dozou féieren. Fir an deene Fäll eng gewësse Stabilitéit a Kontinuitéit ze garantéie- ren, leet dësse Gesetzesprojet eng Iwwergangs- phas vun zwielef Méint fest, während där d'Fongen hir Situatioun regulariséiere kënnen. Ausserdeem gi mam Gesetzesprojet nach spezi- fesch Dispositiounen fir déi brittesch OPCVMen agefouert, déi zu Lëtzebuerg aktiv sinn an nom Austrëtt vu Groussbritannien zu de sougenann- ten FIAen, also de Fonds d'investissement alter- natifs, gezielt ginn.

All déi Moosname gëllen awer nëmme fir Kontrakter a Positiounen, déi virum Brexit-Da- tum ofgeschloss gi sinn. Ech wëll och nach ervirhiewen, dass d'Mesurë vun dësem Projet de loi am Géigesaz zu deem, dee mer de lesch- ten Dënschdeg gestëmmt hunn, souwuel am Fall vun engem Brexit mat Deal wéi am Fall vun engem Brexit ouni Deal, also engem haarde Brexit, valabel sinn.

De Statsrot hat a sengem Avis vum 26. März keng Opposition formelle formuléiert, soudass den Text vun der héijer Kierperschaft ouni Wei- deres gréng Luucht krut.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren. Ech soe besonnesch awer och de Kolleeginnen a Kolleegen aus der Finanzkommissioun en härezeche Merci, dass ënnert dësse Bedéngun- gen dësse Projet awer nach konnt esou séier evakuéiert ginn, a ginn dann och am Numm vun der DP-Fraktioun den Accord fir dësse Projet de loi.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix**.- Très bien !

► **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Bauler. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Laurent Mosar agedroen. Här Mosar, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Laurent Mosar (CSV)**.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Alleréisch wëll ech direkt soen, datt mer dësse Projet wäerte stëmmen. An ech wëll och e ganz, ganz grouse Merci dem Président-rapporteur soen, deen an dësen e bësse méi mouvementéierten Zäiten eppes wéi de Fiels an der Brandung ass - dat wollt ech awer och emol eng Kéier betou- nen - an deen eng exzellent Aarbecht mécht.

► **M. Roy Reding (ADR)**.- Du bist Petrus der Fels!

► **M. Laurent Mosar (CSV)**.- Ech sinn aller- déngs, Här President, da schonn um Enn vun deem Positiven, wat ech de Mëtten hei wollt soen, well ech kommen awer net derlaanscht, de Mëtten e bëssen op d'Aart a Weis zrëcke- kommen, wéi am Brexit geschafft ginn ass. A ganz besonnesch, wat de Finanzsektor be- trifft. Ech mengen, d'Kolleegen hunn et virdu schonn hei inkriminéiert, de Claude Wiseler, ech wëll dat net alles widderhuelen.

Ech muss awer hei nach eng Kéier drop zrëck- kommen, wat an deene leschte Wochen hei gelaf ass.

De leschten Dënschdeg, an Dir wësst et, do hunn ech mech schonn hei opgereggt. Wéi mer de leschten Dënschdeg iwwert den éischte Projet Brexit Finanzsektor geschwat hunn, hate mer scho gläichzäiteg eng Convocatioun fir eng Sitzung, wou mer deen éischen Text erëm verbessere sollten, deen Text, iwwert dee mer hei de Mëtteg schwätzen. Dat heescht, et muss ee sech virstellen, innerhalb vun dräi Deeg, Dir Dammen an Dir Hären, diskutéiert dës Chamber a stëmmt iwwer zwee Gesetzter of, déi eigentlech ganz genau deeselwechten Objet hunn, näämlech de Finanzsektor.

Wat d'Saach awer elo nach vill méi dramatesch mécht, an ech kommen awer wierklech net derlaanscht, dat ze soen, an ech wëll direkt be- tounen, datt dat net an der Responsabilitéit vun der Chamber ass. D'Chamber huet hei eng Modellföncioun geholl, déi huet 100%eg hir Flichte gemaach, souwuel wat déi parlamen- taresch Kommissioun betrëfft wéi och wat d'Servicer vun der Chamber betrëfft.

Wat awer net akzeptabel ass, Dir Dammen an Dir Hären, an do kommen ech zu der Re- gierung. Här Finanzminister, zu deem éischte Projet de loi, a bei deem zweeten ass et ganz äänlech, ass en Avis vun der Chambre de Com- merce ugefrot gi vun der Regierung de 4. Februar. Deen Avis vun der Chambre de Com- merce ass de 4. März bei de Servicer vum Ministère erakomm. D'Chamber huet deen Avis eréischt den 19. März kritt. An den 19.

Mäerz ass deen Avis op de Site vun der Chamber komm, een Dag nodeem de Rapport an der zoustänneger Kommissioun ugeholl ginn ass!

Ech muss lech einfach soen, dat ass net seriö! Cela d'autant plus, wann een an deem Avis liest, datt do eng ganz Rei vu ganz substantielle Kriticken, substantielle Commentaire gemaach gi sinn, op déi ech de Mëtten net kann agoen. Datselwecht gëllt fir dës Projet, dee mer de Mëtteg stëmmen. Do hu mer gëschter Mëtten, nodeem mer och de Rapport gestëmmt hunn, iwwer Mail den Avis vun der Chambre de Commerce kritt an engem ganz sensible Sujet, Dir Dammen an Dir Hären. An ech muss lech einfach soen, wa mer eis als Chamber wëllen eescht huelen, an ech mengen, dat wëlle mer allegueren, da musse mer awer zumindest déi Avise vun enger Chambre de Commerce, déi sech vill Méi ginn huet, zur Kenntnis huelen.

An da loosst mech wannechgelift nach eppes soen! Mir haten eng Finanzkommissioun gëschter, wou ech du gefrot hunn, datt och eng kéier iwwert deen Avis géif geschwat ginn. De President war och d'ailleurs bereet, dat direkt ze maachen. Ech muss lech allerdéngs soen, wann ech do gewësse Stëmmen héieren hunn an där Kommissioun, muss ech mech awer heiansdo wierklech froen, wéi mat der Oppositioun an deem Haus hei ëmgaange gëtt. Dat gëllt souwuel fir de Plenum, an do hate mer gëschter exzellent Beispiller, wéi och an der Finanzkommissioun.

A loosst mech dat vläicht eng kéier soen, Dir Dammen an Dir Hären: Dës Kritik riicht sech haaptsächlech un eng vun deenen dräi Koalitionsparteien, nämlech déi gréng.

► **Une voix.**- Firwat?

► **M. Laurent Mosar (CSV).**- Ech muss lech soen, wat do gëschter geschitt ass, souwuel an der Kommissioun wéi och hei am Plenum, dat ass eng Frechheet, Dir Dammen an Dir Hären!

(Interruption)

Do krute mir keng Äntwert vun enger Ëmweltministerin. Mir krute gëschter an der Finanzkommissioun, ech perséinlech ... Do si Remarken, déi ech hei net wëll widderhuelen, um Mikro vu grénge Kollegee komm, wéi ech gewot hunn, Froen ze stellen, déi sech aus deem Avis vun der Chambre de Commerce erginn hunn.

Ech fannen, Dir Dammen an Dir Hären, dat ass net seriö. Ech géif deene grénge Kollegee soen: ...

► **Une voix.**- Dat macht Der jo elo.

► **M. Laurent Mosar (CSV).**- ... Kommt wannechgelift erof vun Ärer grénge Wollek! Haalt op mat där Iwwerhiefflecheit, déi Der zum Deel hutt!

(Brouhaha)

Dat akzeptéiere mir net méi! An ech mengen, déi ganz Oppositioun ...

(Coups de cloche de la présidence)

... ass domadder d'accord, dat net méi ze akzeptéieren!

(Brouhaha et hilarité)

Ech wëll en allerlescht Wuert ...

(Coups de cloche de la présidence)

Ech wëll en allerlescht Wuert un d'Adress vum Här Finanzminister soen. An ech sinn dann och direkt fäerdeg, Här President. Dir verstitt, ech hu misse menger Roserei lassginn. Dat ass elo geschitt.

Här Finanzminister, ech muss awer trotzdeem op ee Punkt nach agoen, an dat ass deen, ech hunn déi Fro e puermol gestallt gehat: An deenen zwee Texter gi mer englesche Fongen, déi och vun England aus gereiert gi sinn, elo eng speziell Derogatioun, kann een elo soen, während zwielef Méint. Ech wëll dat elo weider net a Fro stellen. Ech hu just gesinn, datt d'Chambre de Commerce dat ganz staark kritiséiert, andeem se seet, si wär der Meinung, datt dat géif géint d'EU-Recht verstoussen.

Ech wëll elo emol guer net soen, ob dat richtig oder falsch ass. Wat ech just net verstinn, Dir hutt eis hei iwwer Woche gezielt, Dir hätt wëllen 100%eg konform si mat der EU, fir nëmme kee Virwurf gemaach ze kréien, fir nëmme propper dozestoen. An da gi mer awer hei an dësen Text eng Derogatioun stëmmen, wou mir wahrscheinlech dat eenzegt Land an der Europäescher Unioun sinn, dat déi Derogatioun stëmmt.

Ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

► **Plusieurs voix.**- Très bien !

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Mosar. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

(Consultation interne)

Den nächste Riedner ass fir d'Éischt nach den Här Henri Kox. Här Kox, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- Jo, Merci, Här President. Nodeem mer dann op ville Wolleken ënnerwee waren an ze vill Inspiratiounen am englesche Parlament vläicht gëschter kritt hunn, wollt ech awer den Accord nach eng kéier hei zu dësem wichtege Gesetz ginn. Well och mir als Gréng stinn hei voll hannert der Regierung an och zu hirer Strategie, fir an dësem ganzen Debat keen „cherry picking“ ze maachen, esou wéi mer dat deels den Englänner virgeworf hu während deem ganzen Ausverhandelen.

An dofir menge mer, dass et wichteg ass, deen Accord unanime hei unzehuelen. An och nach eng kéier Merci fir d'Wuert.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kox. Dann ass et elo un lech, Här Reding.

► **M. Roy Reding (ADR).**- Jo, Merci, Här President. Ech ginn deene Grénge jo seele recht, mä ech muss soen, hei ass e gutt Beispill, wéi mer awer trotz allen Differenzen an Interpretationsdifferenze kënnen all zesummen eppes maachen, wat fir eis Finanzplaz richtig ass.

Ech muss allerdéngs soen, et kumt an der Kommissioun zu onschéinen Zeenen, de Laurent Mosar huet se schonn zum Deel beschriwwen, well am Raum stoung, et wier eis Administratioun gewiescht, déi d'Saach e bëssele verschlof hätt, déi ze spéit reagéiert hätt, déi sech net op en hard Brexit agestallt hätt, obwuel jiddwereen, deen déi international Politik e bësseleche méi genau verfolgegt, scho säit geraumer Zäit hätt kënne mengen, datt genau dat d'Endresultat wier.

An op déi Insinuationen hin huet d'Administration, huet de Ministère reagéiert a kloergestallt, wéi et war. An ech fannen, dat sollt een och dem Vollek net virethalen, wéi et war. D'Europäesch Kommissioun huet de Memberlänner e Marschbefehl ginn, eng Instruktioun: Legiferéiert net a Richtung hard Brexit, well dat schwächt dem Här Barnier seng Verhandlungsposition!

An eis Lëtzeburger Regierung an hirer eurofederaler Blauäugegkeet huet sech dorunner gehalten, während aner Länner, dorënner eis gutt Frënn d'Hollänner, mä och eis nach besser Frënn d'Preisen an eis nach vill besser Frënn d'Franseuse legiferéiert hu respektiv d'Legislative virbereet hunn entgéint där EU-Instruktioun.

Well mir awer nun emol als gréisst Investmentfongsplaz an Europa an als zweetgréisst vun der Welt ee vitalen Interêt hunn, ass et also elo esou, datt mer ultima ora, een Dag soen déi eng oder 14 Deeg soen déi aner, virum hard Brexit da Gott sei Dank aus dem Schlof erwächen an eng Legislatioun huelen, déi fir eis vital Interëte vun aller-, allergréisster Wichtigkeet ass.

Wichtig ass, feststellen, datt do d'Administration keng Schuld treëft. Ech si jo deen Éischten, deen hei Administratiounen heiansdo d'Schuld gëtt, wann ech denken, et wär gerechtfertegt. Mä hei ass d'Schuld d'Blauäugegkeet vun eiser Gambia-2-Regierung. Mä mat Freed an am Konsens stëmmt d'ADR selbstverständlech dës Legislatioun mat.

Merci.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Très bien !

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Reding. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Franz Fayot. Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Franz Fayot (LSAP).**- Jo, Merci, Här President. Vu mir aus och e grouse Merci un den André Bauler fir säi gudde mëndlechen a schrëftleche Rapport zu dësem wichtege Projet de loi, deen eng weider néideg Adaptatioun ass, fir onse Fongesecteur op e méiglechen hard Brexit ze preparéieren. Ech mengen, et ass alles gesot an ech bréngen dofir den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu dësem Projet.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Fayot. Leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Sven Clement (Piraten).**- Merci, Här President. Och hei nach eng kéier e grouse Merci un de Rapporteur, deen a gewinnt conciser Manéier gewisen huet, ëm wat et hei geet. Dat heissen ass een Text, bei deem mer e bësse bedauern, datt mer en net am éischten Opwësch direkt mattraitéiert hunn, mä datt en an engem zweeten Opwësch quasi e Gesetz modifizéiert, wat mer eréischt ganz rezent gestëmmt hunn. Ech mengen, dat ass eppes, wat scho bedauert gouf a wat och d'Piraten nach eng kéier bedauern.

Propper legislativ Aarbecht gesäit lichter anescht aus. A mir sollten eis fir d'Zukunft vläicht mier-

ken, datt, wéi ech dat virdru gesot hunn, no deene stiermeschen Zäite vun engem Brexit dach e bësse méi Rou och an déi legislativ Prozedur soll kommen a mer vläicht net d'Gesetz deen een Dag stëmmen, fir se déi nämlech Woch nach eng kéier ze änneren.

Dat gesot, markéiere mer eisen Accord, well et geet hei ëm juristesche Sécherheet. An do sollt mer dat och eestëmme da maachen.

Merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert. D'Wuert huet de Finanzminister, den Här Pierre Gramegna.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, ech fänke gäre mat enger ganz positiver Nott hei un. Mech freet et immens, dass mir zu Lëtzebuerg capabel sinn, dat hei mat 60 Stëmmen zu null unzehuelen. An dofir soen ech lech allegueren hei am Haus Merci. Ech soen der Commission des Finances Merci. Ech soen dem Conseil d'État Merci. Ech soen all deenen, déi hei matgeschafft hunn, Merci.

Hei geet et net drëms, empfangen ech, ze soen, wie gutt oder besser geschafft huet, wat een hätt kënne méi séier oder méi lues maachen. Hei schaffe mer am Interêt vum Land, vun der Sécurité juridique, vun der Stabilité financière a fir d'Reputatioun vun eisem Land. An dofir hunn ech keen anert, bessert Wuert fonnt wéi Merci.

Dat Zweet, wat ech wëll soen, ass, fir op dat ze rebondéieren, wat den André Bauler gesot huet, deem ech wierklech vun Härze Merci soe fir seng Aarbecht iwwert déi lescht Deeg en général an dëser Saach an da fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport heizou. Hien huet de Simplicissimus genannt. Lequel Simplicissimus huet dat beim Heraklit geknäipt, well den Heraklit war deen, dee gesot huet: „Näischt ass permanent mat Ausnam vum Changelement.“ An den Einstein huet dat och iwwerholl an dat dann an der Physik ëmgesat.

An domat musse mer eis eben offannen, och zu Lëtzebuerg. Mir, déi d'Chance hunn, dass mer vill méi previsibel kënne schaffen a vill méi Konsens am Parlament an an eisen Institutionen hu wéi aner Länner. An ech kann lech soen, ech reese jo relativ vill, an egal wou ech hingginn, dat gutt Fonctionnement vun den Institutionen an déi Sobriétéit, mat där ee mat deem aneren ëmgeet, dat fënnt ee leider a weinege Länner. Dorobber solle mer ganz houfreg sinn.

De Jean Asselborn, mengen ech, huet e gudde Kader gesat, dofir widderhuelen ech et net, wat d'Optionen allegueren sinn. Vläch just e bësse näischtnotzeg als Remark, dass d'Cour de justice des Communautés européennes virgesinn huet oder interpretéiert huet, dass d'Englänner kënnen à tout moment hir Demande de retrait zréckzéien. Dat heescht, si kéinten nach dee leschten Dag op eemol soen: Mir zéien eis Demande zréck. Ech mengen och, dass dat politesch net ganz probabel ass, mä et soll een et awer am Hannerkapp hunn.

Zu der Manéier, wéi dat heissen alles zustane komm ass, och elo hei dat zweet Gesetz Brexit am Kontext vun der Finanzplaz a vun den Investitionsfongen, wëll ech fir d'Éischt emol soen, dass mer och hei observéiert hunn, wat um europäeschen Niveau geschitt. Verschidde Länner haten d'ESMA drop opmierksam gemaach, dass do vläch misst europäesch gehandelt ginn. A wéi dat dann eben oft esou an Europa ass, do kann ee kuerzfristeg keng Léisunge fannen. Mir hu versicht, ze observéieren, wat anerer maachen. An aner Länner hunn eben net agéiert. D'Belsch, esou schéngt et no de leschten Norichten, huet eppes Aänlechtes wéi mir gemaach, soss keen.

Den Här Mosar weist drop hin, dass mir dat eenzegt Land sinn, bon, d'Belsch vläch och, wat elo eppes gemaach huet. Ech muss lech soen, als wichteg Finanzplaz an als wichtegst europäesch Investmentfonge-Finanzplaz dierfe mer hei net an der Incertitude bleiwen. A mir hu fonnt, obwuel mer ee vun deenen Eenzege sinn, déi agéieren, dass mer besser hunn, eppes ze ënnerhuelen, wéi eis e bësse der Incertitude hinzeginn.

Wa mer elo näischt gemaach hätten, hätt een och kënnen, net nëmme vun der Oppositioun, mä einfach aus der Siicht vun der Finanzplaz soen: Dir hätt missen agéieren, well dat esou e wichtege Sektour ass! Bref, et gouf hei keng ideal Léisung.

Wat elo de Fong vum Projet ubelaangt, wëll ech zwou Saachen hei awer clarifiéieren. Dat Éischt ass, ech menge par rapport zu deem, wat den Här Clement virdru gesot huet: Neen, hei amendéiere mer net dat, wat Dir en Dënschdeg gestëmmt hutt, och zur Unanimitéit. Wat d'Fongen ubelaangt, hu mer en

Dënschdeg eppes ugeholl, wat d'Fonge betrëfft, déi zu Lëtzebuerg domiciliéiert sinn an déi am (veuillez lire : an déi mat enger Société de gestion aus dem) Vereenegte Kinnekräich wëllen agéieren. Dat hu mer en Dënschdeg gemaach. Haut schwätze mer vu Fongen, déi am Vereenegte Kinnekräich sinn an déi zu Lëtzebuerg wëllen agéieren.

Ech akzeptéieren d'Kritik, dass een déi zwou Saachen hätt sollen oder hätt kënnen an dees selwechten Text setzen. Mä et ass awer net esou, dass mer elo schonn d'Gesetz vu virun zwee Deeg änneren. Et ass also esou, den Objet ass awer e bësse verschidden.

Et ass richtig, dass mer hei och en aneren Typ vun Delai ginn, e bësse manner laangen, well de Gros an dat Wichtegst vun deem, wat hei geschitt, ass, an ech wëll dat ganz kuerz erklären, well et ass och guer net komplizéiert, dass a verschiddene Fongen oder a ville Fongen de Portefeuille esou definéiert ass, dass ee seet, de Portefeuille besteet aus Assets, Aktivaen, déi vun den EU-Länner sinn, an Aktivaen, déi aus Net-EU-Länner sinn. An do gëtt et Ratioen, do gëtt et Regelen, wéi dat soll sinn.

Wann natierlech d'Kompositioun vun der EU ännert, da stëmmt de Ratio net méi. An et ass dat, wat mer an där heissen Direktiv (veuillez lire : an deem heite Gesetz) änneren, andeem mer soen: Dir hutt elo ee Joer Zäit weinst där Sortie, fir dat unzepassen. Ech mengen, dass et utile war, dass ech dat och erkläert hunn, dass een och versteet, dass een domat méi Sécuritét schafft.

Ech insistéieren och drop, dass mer nach en aneren Aspect dran hunn. An zwar, englesch Fongen, déi den Accès zu Lëtzebuerg wëlle behalen, mussen eng Demarche maache bei der CSSF. Si mussen also aktiv ginn, proaktiv ginn, an zwar fir sech entweder zréckzéien an esou eng Demande de retrait ze maachen oder justement sech ze regulariséieren an ze soen: Ech wëll elo nach hei weidermaachen an ech changéieren da mäi Portefeuille vun Aktien oder vun Titren (veuillez lire : Ech wëll elo nach hei weidermaachen). A fir dat ze maachen, hunn ech ee Joer Zäit.

An där Hisiicht gesi mer och, dass et lichter anescht ass wéi déi Delaien, déi mer en Dënschdeg haten. Do sinn d'Delaien 21 Méint.

Ech mengen, mir hunn hei am Interêt vu Lëtzebuerg geschafft, am Interêt vun der Finanzplaz, am Interêt vun eisem Land. An dofir soen ech fir Äre Support villmools Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien !

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Finanzminister.

D'Diskussioun ass domat ofgeschloss. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7426. Den Text steet am Document parlementaire 7426².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7426 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Duerno de Vote par procuration.

De Vott ass heimat ofgeschloss. De Projet de loi 7426 ass mat 59 Jo-Stëmmen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7426 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Haldorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydia Polfer ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini (par Mme Josée Lorsché) ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

4. Débat de consultation au sujet du Plan d'action national d'égalité des femmes et des hommes

Haut de Mëtteg féiert d'Chamber eng Consultatiounsdebatt iwwert den nationalen Aktiounsplang fir d'Gläichstellung tëschent Fraen a Männer. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Françoise Hetto-Gaasch, den Här Gilles Baum, den Här Dan Biancalana, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Jeff Engelen, den Här Marc Baum an den Här Marc Goergen.

D'Ministesch fir Gläichstellung tëschent Fraen a Männer, d'Madamm Taina Bofferdin, huet d'Wuert. Madamm Ministesch, et ass un Iech.

Exposé

► **Mme Taina Bofferdin, Ministère de l'Égalité entre les femmes et les hommes.** - Merci, Här Präsident. Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Éischt emol Merci un d'Chamber, dass se der Demande vun der Regierung, fir dësen Débat de consultation ze organiséieren, esou séier nokomm ass. Et ass wichteg, well mer si jo amgaangen, den Aktiounsplang auszeschaffen, an dofir fannen ech et gutt, ebe virun nach kënne d'Chamber ze consultéieren.

Éier mer awer an d'Debatt eraginn, wëll ech nach eng Kéier betounen, dass d'Égalitépolitik net d'Aufgab vu just engem Ministère ass, mä et ass eben d'Verantwortung vun der ganzer Regierung. Dobäi huet de MEGA, esou wéi mer de Ministère fir d'Gläichstellung tëschent Fraen a Männer nennen, de Lead, dat heescht d'Koordinatioun vun deene verschiddenen Thematiken an och d'Ausschaffe vun de Projeten, déi da sollte mëttelfristeg a längerfristeg vun deenen anere Ministère an och Administratiounen iwwerholl ginn.

Hei geet et net, dat wëll ech eng Kéier ganz kloer soen, ëm d'Verteidigung just vun engem Geschlecht, mä et geet ëm d'Hierstellung vun der Gerechtegkeet, ebe vun der Egalitéit tëschent de Fraen an de Männer, an dat duerch ganz spezifesch Mesuren.

Dass virun allem awer vill Fraen dovunner profitéieren, ben, ech denken, dat ass evident, well d'Fraen awer nach esou munches ze rattrapéieren hunn. Hei geet et och net ëm eng absolutt erzwonge Gläichmaacherei. D'Gläichstellung tëschent Fraen a Männer, dat ass och net eng - wéi soll ech soen? -, et ass keen Accessoire an et ass och net eng elitär Cause. Nach eng Kéier, et geet wierklech drëm, fir eben hei eng Egalitéit ze kréien. Mir schwätzen hei vun der Geschlechtergerechtegkeet, vu sozialer Gerechtegkeet, vu Selbstbestëmmung a vu Gewaltfräiheet. Dat alles si Voraussetzungen, fir an enger gerechter an och an enger fräiheetlecher Gesellschaft kënne ze liewen.

Här Präsident, fänke mer u mam Bilan vum leschten Aktiounsplang. Dee gouf elo gezunn. Dir hutt alleguert genuch, mengen ech, Informatiounen an Ärer Dokumentatioun, sou dass ech elo a menger Riedezäit weider net dorop wollt agoen. Dir kënnt dat alles an dem ausféierleche Rapport ngliesen. Mir ass et haut wichteg, virun allem Är Kontributiounen ze héieren, wat Är Iddie sinn, wat Är Prioritéiten sinn, an ech wollt mech ebe just dorobber elo fokusséieren, wéi ech mer eben de Kader virstellen an och wéi eng méi nei Approche ech vläicht wëll ugoen, fir dat eng Kéier kuerz kënne ze erklären.

Et ass feststellen, datt quasi all d'Ministèren, déi matgemaach hunn, sech hirer Verantwortung bewusst sinn an eben och Mesur proposéiert an ëmgesat hunn. D'Thema Gläichstellung tëschent Fraen a Männer ass domadder, an ech mengen, dat kann een och ganz kloer nach eng Kéier soen, zu enger transversaler politescher Prioritéit hei am Land ginn. Och ass feststellen, datt 93,7 %, dat sinn 128 Mesuren aus dem Aktiounsplang, ëmgesat goufen, amgaange sinn, ëmgesat ze ginn, oder e permanente Charakter hunn.

De Suivi vun der Ëmsetzung vum Aktiounsplang iwwert de Comité interministériel war - wéi soll ech soen? - eng positiv Erfahrung, ënner anerem ebe wéinst dem Austausch vun deene Bonne-pratiquen. An d'Iddi ass och, fir an Zukunft iwwert dës Wee, iwwert dës Comité weiderzefueren.

Eng vun deene méi groussen Erausforderunge vun dëser Approche vun alle Ministère war

d'Verschiddenheet vun deenen Aktiounen respektiv vun deene Proposen, déi erakomm sinn. Just fir e puer Beispiller ze ginn, also déi Pano-plie vun de Mesuren, déi ass wierklech ganz breet gefächert. Dat geet vun individuellen Aarbechtszäitmodeller fir eben eng besser Vereenbarkeet vu Beruff a Famill, iwwer Formatiounen, d'Organisatioun vu Manifestatiounen bis hin eben zum Ausschaffe vu Gesetzzer.

Derniewent ass och nach ze bemierken, datt eng ganz Rei Mesuren, déi proposéiert goufen an déi och néideg sinn, e permanenten an och en dauerhafte Charakter hunn, wéi eben d'Formatiounen, an een dofir och net ka soen, dass déi herno komplett ëmgesat kënne sinn, well se eben andauernd zu den Aktiounen gehéieren.

D'Iddi elo fir d'Zukunft ass, eng méi harmoniséiert, méi strukturiert a virun allem och eng méi gezielte Approche ze huelen. D'Iwwerleeung hannendrun ass, den neie Plang eben net méi op e puer Joer festzeleeën, fir duerno erëm en neie kënne opstellen. Vu que d'Égalité e permanente Prozess ass, dee sech jo och permanent weiterdeveloppéiert, schwieft eis vir, och beim Dokument an déi Richtung ze goen, ebe mat esou engem „open document“ ze schaffen, eppes Evolutives, eppes Dynamisches, wou een dann och en cours de route kann Adaptatiounen maachen an zum Beispill, wéi mer et och scho beim Integratiounsplang gemaach hunn, ze kucken, vläicht fir all zwee Joer, firwat net och hei am Haus, eng Debatt doriwwer kënne ze féieren.

► **Une voix.** - Très bien !

► **Mme Taina Bofferdin, Ministère de l'Égalité entre les femmes et les hommes.** - Heifir wëll ech déi participativ Approche uwenden. Ech wëll gären eng ganz breet Consultatioun féieren, ugefaangen dann haut mat Iech an der Chamber. Derniewent géif ech awer och nach gären aner Akteuren, notament déi vum Terrain consultéieren. Ech denken hei natierlech och un déi aner Ministère a Verwaltungen, mä virun allem och un Organisatiounen, och u Jonker, déi an deem Beräich aktiv sinn, fir eben och esou wierklech eng breet Consultatiounsdebatt kënne ze féieren, fir esou nach méi interessant Iddien ze kréien, fir dass mer eben och e breet gefächerten Aktiounsplang kënne opstellen.

A firwat net och emol an déi Richtung goen an esou eng ëffentlech Consultatioun maachen. Et kéint ee sech vläicht virstellen, grad elo am Zäitalter vun der Digitaliséierung, esou en Online-Froebou ze maachen, wou mer einfach déi Leit, déi Loscht hunn, eng Kontributioun ze maachen, wou mer einfach och d'Biergerinnen an d'Bierger participéiere loosse.

Här Präsident, d'Constaten, ganz éierlech, déi si bekannt. Mir wëssen, wou de Schung dréckt. Mir wëssen, dass bei de leschte Wahlen weening Fraen an dëst Haus hei gewielt goufen. Mir wëssen, dass d'Representativitéit vu Fraen a Männer an de Prise-de-positionen an de Verwaltungsreiter nach alles anescht wéi equilibriert ass. Mir wëssen, dass de Sexismus am Alldag keng Seltenheet ass. A mir wëssen och, dass Gewalt an Ënnerdréckung och hei am Land e Problem ass.

Interessant ass dofir, doriwwer ze diskutéieren, wat mir dann elo ganz konkret wëlle maachen, fir déi Situatiounen ze verbessere. Mir hunn hei am Land eng Egalité de jure, dat heescht, mir hunn eng Egalitéit an eiser Verfassung, an eise Gesetzzer, a mir hu relativ vill Gesetzzer, déi eben eng Gläichbehandlung op ville Felder couvréieren.

Do, wou d'Regierung wëllt hkommen, dat ass eng Egalité de facto, dat heescht, dass d'Égalitéit am Alldag, an der Realitéit, an eisem Liewen och richteg eben ëmgesat gëtt an dass mer dat och kënne ganz ausliewen. Dat ass nämlech d'Grundvoraussetzung, fir dass mer all zesummen eng méi gerecht an och eng méi gläich Gesellschaft kënne opbauen.

An hei gesinn ech virun allem zwou grouss Missiounen. Éischens, d'Behiwe vun den Ongerechtegkeeten an der Diskriminéierung tëschent Fraen a Männer definitiv kënne en Enn ze setzen. Politesch Prioritéiten sinn hei d'Loungläichheet, eng méi equilibriert Representativitéit vun de Fraen an de Männer bei de Féierungsposten, awer och eben an de Verwaltungsreiter, d'Geschlechterstereotype bekämpfen. Hei si mer amgaangen, mat der Uni Lëtzebuerg eng Etüd auszeschaffen, fir eben och Fakten ze hunn an Donnéeën, opgrond vun deene mer da kënne herno nach weider Mesuren huelen.

Ech denken awer och un d'Berichterstattung vun de Medien iwwert de Fraesport, insgesamt d'Förderung vum Fraesport hei am Land, d'Duerstellung vun de Geschlechter an de Medien, an der Publicitéit, a wichteg ass och en Enn vun der Gewalt tëschent de Geschlechter.

Déi zweet grouss Missioun ass d'Promotioun vun der Egalitéit, dat heescht, d'Gläichstellung

tëscht Fraen a Männer nach méi verstärkt ze fërderen. Politesch Prioritéiten sinn hei d'Éducation à l'égalité, wou mer jo och zurzäit amgaange sinn, eng Persoun am MEGA ze rekrutéieren, déi dann direkt domadder soll beoptragt ginn, fir eben e Konzept auszeschaffen, well et eis wichteg ass, och ebe schonn an de Schoulen an och an der Erzieung vun der Demokratie déi Themen unzegoe vun der Egalitéit an insgesamt wéi ebe Mënsche mateneen ëmginn.

D'Stéchwierder hei sinn awer och nach geschlechtsneutral Bildung, d'Beruffswahl, d'Analys vun de Spillsaachen, vum pädagogesche Material souwéi och de Schoulbicher. An och hei ass d'Iwwerleeung, fir eng Etüd maachen ze loosse, fir eben un dës Analys kënne wëssenschaftlech erunzegoen.

Insgesamt ass et awer och wichteg, d'Aarbechtswelt méi ze thematiséieren, notament d'Vereenbarkeet vu Beruff a Famill aus der Perspektiv vun der Egalitéit. An natierlech d'Zesummenaarbecht mat de Gemengen, well d'Kombinatioun vu mengen zwee Ressorten erméiglecht eng méi intensiv Zesummenaarbecht tëschent de Ministère an och e permanenten Dialog mat de Gemengen. A mir wëssen, dass och d'Gemengen e ganz wichtige Partner sinn, fir d'Égalitéit um lokale Plang kënne ëmsetzen.

Dëst erfuerdert net noutwendegerweis nëmmen d'Engagement vun der Regierung, mä vu ganz villen aneren Akteuren, déi sech kënne, sollen a mussen engagéieren. An dofir och d'Fro: Wat kann da ganz genau d'Chamber maachen?

Mä insgesamt, wéi schätzt d'Chamber d'Situatioun an deene ville Beräicher vum Liewen an? Wou gesäit d'Chamber déi thematesch Prioritéiten an deem Kontext? Wéi eng Instrumenter solle mer eis ginn, fir eben d'Situatiounen ze verbessere? A wat kann den Apport vun der Chamber selwer sinn?

Dat, Kolleginnen a Kolleegen, sinn e puer Froen, bei deenen ech hoffen, dann haut de Mëtten am Kader vun der Debatt Antworten ze kréien. An ech si mer sécher, dass ech ganz interessant Iddie wäert kréien, déi ech dann och gäre spéider mat an den Aktiounsplang afléisse loosse. Op alle Fall elo schonn den Intervenanten e grouse Merci.

► **Une voix.** - Très bien !

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Ministesch. Als éischt Riednerin ass d'Madamm Françoise Hetto-Gaasch ageschriwwen. Madamm Hetto-Gaasch, Dir hutt d'Wuert.

Débat

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch (CSV).** - Här Präsident, Dir Dammen an Dir Hären, zanter 1995 gëtt et hei zu Lëtzebuerg e Ministère, déizäit Promotion féminine, duerno Égalité des chances an elo Égalité entre les femmes et les hommes. Mir sinn domadder dat eenzeg Land an der ganzer EU. An ech mengen, mir sinn eis och alleguer eens heibannen, wann ech soen, dass viles gemaach ginn ass, mä dass awer och nach ëmmer viles ze maache bleift.

Ech wëll, fir unzefänken, virausschécken, dass ech nach ëmmer Égalité des chances net eleng op d'Frae bezu gesinn hunn, mä dass och Jongen a Männer, déi eng Form vun Diskriminatioun erliewen, onbedéngt mussen ënnerstëtzt ginn.

Fraen a Männer si complémentaire. Alle béid mussen souwuel am politeschen, familiäre wéi och am ekonomesche Beräich gläich Chancen, gläich Flichten an och gläich Rechter hunn. A wa mer wëllen an der Egalitéitspolitik weiderkommen, da mussen mer dat zesumme maachen, Männer a Fraen zesummen.

Ech wëll, fir unzefänken, e puer allgemeng Feststellungen maachen an dann op déi eenzel Beräicher ze schwätze kommen, wou een da gezielt kann usetzen.

Här Präsident, Dir Dammen an Dir Hären, obwuel Meedercher gemengerhand an der Schoul méi ugepasst an och méi fläisseg si wéi d'Jongen an obwuel der vill vun hinnen eng Berufsausbildung maachen an/oder studéiere ginn, ass et, wa mer eis ukucken, wéi déi eenzel Beruffer an déi eenzel Carrière besat sinn, awer nach ëmmer esou, dass d'Männer de Fraen e Schratt viru sinn, an zwar a puncto Carrière an och a puncto Verdéngscht.

Och haut nach verdénge Fraen am Duerchschnitt hei zu Lëtzebuerg manner wéi hir männlech Kolleegen, an zwar 5,4 % manner, all Beruffer abegraff. Et gëtt duerfir eng Rei Explikatiounen, mä net alles léisst sech erklären. Glécklecherweis gouf duerfir mam Gesetz vum 5. Dezember 2016 d'Loungläichheet an déi lëtzebueresch Gesetzgebung ageschriwwen.

Männer a Fraen, déi déiselwecht Aarbecht maachen, verdéngegen och datselwecht. Alles anescht ass illegal. Fir Famill a Beruff ënner een Hutt ze kréien, schaffe vill Fraen - 39 % vun de Fraen, awer nëmme 6 % vun de Männer - deels onfräiwëleg an der Deelzäitaarbecht, wat et hinne spéiderhi vill méi schwéier mécht, Carrière ze maachen. Frae ginn do vun hire männlech Kolleegen riets iwwerholl.

Et ass e Fakt, dass däitlech manner Fraen a Féierungspositionen sinn, dëst souwuel am ëffentleche wéi awer och am Privateseur. Deelzäitaarbecht an déi ënnescht Plaz op der Carrièresleeder hunn natierlech och en Impakt op de Fraen hir Pensionen. Derbäi kënnt, dass déi typesch, oder soe mer traditionell Fraeberuffer wéi Coiffeusen, Esthéticiennes, Sekretärinnen, Fraen, déi am Nettoyage schaffen oder an der Restauratioun, ganz dacks weening, wierklech ganz weening Opstiegschancen hunn an des Efteren och keen existenzsichernd Akommes. Vill Frae leie mat hirem Akommes ganz no oder ënnert der Aarmutsgrenz.

Ech wëll awer net ofstreiden, dass mat de Joren och ëmmer méi jonk Fraen, déi hire männlech Kolleegen a Saache Kompetenz an näischt nostinn, de Wee fonnt hunn, fir eng eege Carrière opzebauen. Mä si ginn awer zum Deel nach ëmmer méi e schwéiere Wee wéi hir männlech Partner. Et ass a bleift an de meeschte Fäll awer d'Saach vun der Fra, wann et drëms geet, d'Famill ze organiséieren a fir se do ze sinn.

D'Frae verbréngen, dat ass awer elo europawäit, an der Regel zéngmol méi Zäit wéi d'Männer domat, fir d'Kanner an den Haushalt do ze sinn. A genee do mussen mer usetzen.

Niewent der genereller Chancëgläichheet vun de Geschlechter, wéi ech elo erkläert hunn, wat elo de Loun an och wat d'Carrière ubelaangt, ass duerfir d'Familljépolitik ee ganz wichtige Peiler, fir d'Gläichberechtegung vu Fra a Mann ze promovéieren.

D'Égalité des chances spillt nämlech bei der Opdeeling vun der Familljenaarbecht a bei der Opdeeling vun de Responsabilitäten am Familljeliewen eng grouss Roll. Mir brauchen duerfir méi e flexibele Congé parental, méi e fractionnéierte Congé parental, esou wéi mir et an eisen Amendementen virgesinn haten, fir ebe méi Pappen, méi Mammen et ze erméiglechen, iwwer eng bestëmmte Period Famill a Beruff besser kënne ze kombinéieren. Mir brauchen souzesoen e Congé parental sur mesure, deen tëschent dem Salarié an dem Patron ausgehandelt gëtt an dee béid Parteie soll zefriddestellen. Et ass eng Win-win-Situatioun fir se alle béid.

Mir brauchen och ganz kloer aner Modeller vun Encadrement, fir och deene Leit entgéintzekommen, déi net regelméisseg an zu geuerdneten Zäite schaffen. Ech denken do un d'Dagesmammen, déi eng reell Alternativ an der ganzer Kannerbetreung duerstellen. Ech komme spéider am Volet Wirtschaft och nach op aner alternativ Betreungsméiglechkeeten zrëck.

Fraen, déi no enger Babypaus nees an d'Beruffswelt zrëckkommen, oder Elteren, déi nom Congé parental nees wëlle Vollzäit schaffen, sollen onbedéngt ënnerstëtzt a begleet ginn, fir besonnesch während dëser Auszäit an d'Betriebliewen agebonnen ze bleiwen a fir duerno hir Plaz am Betrib ouni Problemer nees kënne ze iwwerhuelen. Dat ass nämlech net ëmmer einfach. An esou séier, wéi alles och evoluéiert, huet ee ganz schnell d'Schlappen an och den Anschluss verluer. Dat ass zum Beispill een Element, wat ee kéint an d'Actions positives mat abauen.

Eng weider Erausforderung ass et, wann een, obwuel ee säin Alldagsprogramm mat Famill a Schaffe gutt organiséiert huet, op eemol e krankt Kand doheem huet. Wuel ass de Congé pour raisons familiales eropgesat ginn, mä vläicht erlaabt e chargéierten Agenda et jo och net, doheem ze bleiwen. An dann ass et gutt, wann ee kann op e Service wéi den „Service Krank Kanner Doheem“ zrëckgräifen.

Am leschte Plan d'Égalité steet, dass dës Service géif ënnerstëtzt ginn. Duerfir ass meng Fro och un d'Ministesch: Sinnen do zousätzlech Poste virgesinn? Wann, dann iwwerhaapt. (veuillez lire: Wivill zousätzlech Poste sinn do virgesinn, wann dann iwwerhaapt?) Well am Budget vun der Egalitéit, dee kréie mer jo am Fong geholl eréischt presentéiert an zwou Wochen oder an enger Woch, do geet aus deene blanken Zuelen am Fong geholl elo net eraus, wéi ee Service opgestockt gëtt, wéi ee vun deene konventionéierte Services eppes bäikritt, an och net, wat fir eng spezifesch Leeschtunge méi sollen honoréiert ginn. Vläch kënne mer herno e puer Erklärungen dozou kréien.

Op alle Fall ass et derwäert, den „Service Krank Kanner Doheem“ ze ënnerstëtzen, fir dass si sech kënne e Pool vu Leit zouleeën, op déi se